

Työmarkkinoiden tasapaino

Eduskuntavaalitavoitteet 2027–2031

Suunnanmuutos työmarkkinapolitiikkaan

- Tavoitteena vakaat työmarkkinat, reilu kilpailu ja turvattu työntekijöiden asema
- Ratkaisuiksi esitämme kohdennettuja, toimivia ja monilta osin muista Pohjoismaista tuttuja lainsäädäntömuutoksia
- Suurin osa esityksistä on julkisen talouden näkökulmasta kustannusneutraaleja
- Teollisuusliiton koko eduskuntavaaliohjelma julkaistaan 10.6.2026

Uudistetaan sovittelutoimintaa työriitoja ehkäiseväksi – kumotaan lakisääteinen vientimalli

Lakisääteinen vientimalli on johtanut tilanteeseen, jossa sovittelija nojaa työnantajapuolen näkemyksiin. Tämä heikentää sovittelun tasapuolisuutta, kiristää neuvotteluja ja lisää lopulta työriitojen määrää. Esitämme uudistuksia, joiden tavoitteena on vahvistaa sovittelun onnistumismahdollisuuksia sekä vähentää pitkittyneiden työtaisteluiden riskiä.

- Valtakunnansovittelijan hallinnollista riippumattomuutta lisätään, sovittelun tasapuolisuus varmistetaan ja neuvottelutiedot suojataan nykyistä paremmin.
- Perustetaan Valtakunnansovittelijan toimiston yhteyteen yksikkö, jonka tehtävänä on taloudellisen tilannekuvan luominen. Yksikön toiminta resursoidaan riittävällä tavalla ja sille varmistetaan tiedonsaantioikeus aineistoihin ja laskentametodeihin.
- Työriitalain sovittelua ohjaavaa säännöstä tarkastellaan uudelleen: sovittelijaa ei voida sitoa etukäteiseen kriteeristöön sovintoesityksen antamisessa.

Korjataan lakko-oikeuden rajoitusten ylilyönnit

Työtaisteluoikeutta on rajoitettu tavalla, joka vaatii korjaustoimia. Teollisuusliitto ei pyri kumoamaan kaikkia tehtyjä rajauksia, vaan oikaisemaan niissä ilmenneitä ylilyöntejä. Tavoitteena on turvata vahva ja toimiva työtaisteluoikeus, joka samalla huomioi yhteiskunnan tarpeen suojata välttämättömiä toimintoja.

- Tukityötaisteluiden sääntelyä selkiytetään. Rajoitusten tulee kohdistua vain sellaisiin työtaisteluihin, jotka ovat selvästi liiallisia niillä tavoiteltuun päämäärään nähden.
- Muutetaan hyvityssakkoseuraamuksia siten, että työnantajien TES-rikkomusten ja työntekijäpuolen työrauharikkomusten hyvityssakot vastaavat toisiaan. Madalletaan hyvityssakon enimmäismäärä Pohjoismaiselle tasolle.
- Henkilökohtainen 200 euron sanktion laittomaan työtaisteluun osallistumisesta kumotaan.
- Rajataan suojelutyötä koskeva sääntely koskemaan vain yhteiskunnan kannalta välttämättömiä toimintoja eli hengen ja terveyden oikeushyvien suojaamista

Parannetaan paikallisen sopimisen laatua

Paikallisen sopimisen uudistus ei ole saavuttanut sille asetettuja tavoitteita työllisyyden vahvistumisesta tai tuottavuuden kasvusta. Päinvastoin sen seurauksena työntekijäpuolen luottamus paikalliseen sopimiseen on heikentynyt. Tämä näkyy myös TES-pöydissä: työntekijäpuolen halukkuus laajentaa paikallista sopimista on vähentynyt. Teollisuusliitto esittää luottamuksen palauttamiseksi täsmäkeinoja, joiden avulla vastataan työntekijöiden huoliin.

- Työsuojeluviranomaisten mahdollisuuksia puuttua järjestäytymättömän työnantajakentän paikallisten sopimusten epäkohtiin vahvistetaan lisäämällä resursseja ja tiukentamalla sanktioita paikallisen sopimuksen toimittamatta jättämisestä.
- Paikallinen sopimus voi astua voimaan vasta, kun se on toimitettu viranomaiselle.
- Paikallisessa sopimisessa tulee noudattaa työehtosopimusten mukaisia neuvottelumenetelmiä.
- Turvataan luottamusmiehille oikeus edustaa koko henkilöstöä työpaikoilla paikallisessa sopimisessa.

Tunnustetaan luottamusmiehen asema kaikilla työpaikoilla

Luottamusmiehen asema perustuu pääosin työehtosopimukseen, eikä lakiin. Tämä on johtanut siihen, että osa työnantajista on kieltäytynyt tunnustamasta luottamusmiehen asemaa. Henkilöstön edustuksen varmistamiseksi luottamusmiehen asemaa on vahvistettava lailla. Mallia voidaan ottaa Ruotsista, jossa oikeudet on turvattu erillisellä luottamusmieslailla.

- Luottamusmiehen asemaa vahvistetaan lainsäädännössä tunnustamalla oikeus valita luottamusmies työpaikalle, velvoittamalla työnantajaa yhteistyöhön ja toiminnan mahdollistamiseen sekä turvaamalla tehtävän hoidon edellytykset rikosoikeuden uhalla (järjestäytymisvapauden loukkaus)
- Työehtosopimuksen määräykset säilyvät ensisijaisena suhteessa lakiin.

Vahvistetaan työehtosopimusten yleissitovuutta

Muutokset työnantajajhdistyksissä ja työnantajien järjestäytymisessä ovat tiputtaneet työehtosopimuksia ja toimialoja yleissitovuuden ulkopuolelle. Työehtojen vähimmäissuojan vahvistamiseksi yleissitovuutta on kehitettävä. Esitetyt muutokset edistävät reilua kilpailua yritysten välillä ja tukevat EU:n vähimmäispalkkadirektiivin vaatimuksia työehtosopimusten kattavuudesta.

- Työehtosopimusten yleissitovuuden vahvistamisen kriteereitä muutetaan siten, että alan edustavin työehtosopimus voidaan aina vahvistaa yleissitovaksi.
- Yleissitovuus ulotetaan koskemaan myös toimialoja, joilla ei ole työnantajajhdistystä.

Käännetään työehtosopimusten tulkintaetuoikeus työntekijöille

Työnantajalla on etuoikeus tulkita työehtosopimusta. Riitatilanteissa noudatetaan työnantajan tulkintaa, kunnes asia on tuomioistuimen päätöksellä ratkaistu. Tulkintaetuoikeuden kääntäminen työnantajalta työntekijöille lisää tuottavuutta, kun luottamus osapuolten välillä vahvistuu ja paikallisen sopimisen laatu paranee. Tulkintaetuoikeuden kääntäminen voidaan aloittaa järjestäytymättömän työnantajakentän kentän sopimuksista ja työehdoista.

- Työehtojen tulkintaetuoikeus käännetään työntekijöille järjestäytymättömän kentän sopimuksia ja työehtoja koskevissa tulkinnoissa.

Palautetaan työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksun verovähennysoikeus tukee järjestäytyneiden työmarkkinoiden toimintaa. Norjassa työn tuottavuus kasvoi, kun verovähennysoikeus jäsenyydestä mahdollistettiin. Palkansaajille jäsenmaksut ovat tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuvia menoja. Niiden vähennyskelpoisuus on osa toimivaa ansiotuloverotusta.

- Palautetaan työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus täysimääräisesti (180 milj.€)

Norjassa työn tuottavuus kasvoi verovähennysoikeuden myötä:

- Kts. [Union Density Effects on Productivity and Wages | The Economic Journal | Oxford Academic](#)

Kiitos!

020 774 001

www.teollisuusliitto.fi

etunimi.sukunimi@teollisuusliitto.fi

Teollisuusliitto

teollisuusliittory

teollisuusliitto

Teollisuusliitto-kanava

teollisuusliitto